

KOMMUNEREFORMEN

Folkemøter i Fauske kommune
Mai 2016

KOMMUNEREFORMEN – MANGE SPØRSMÅL OG FÅ SVAR

- Debatten om kommunereformen har engasjert.
- Mye følelser og identitet
- Svart / hvit

Regjeringen mener at samfunnsendringer tilsier at vi bør organisere den kommunale forvaltningen annerledes

- Oppgaver, logistikk, samfunnsutvikling

Sentraliseringsreform for å avvikle mange distriktskommuner.

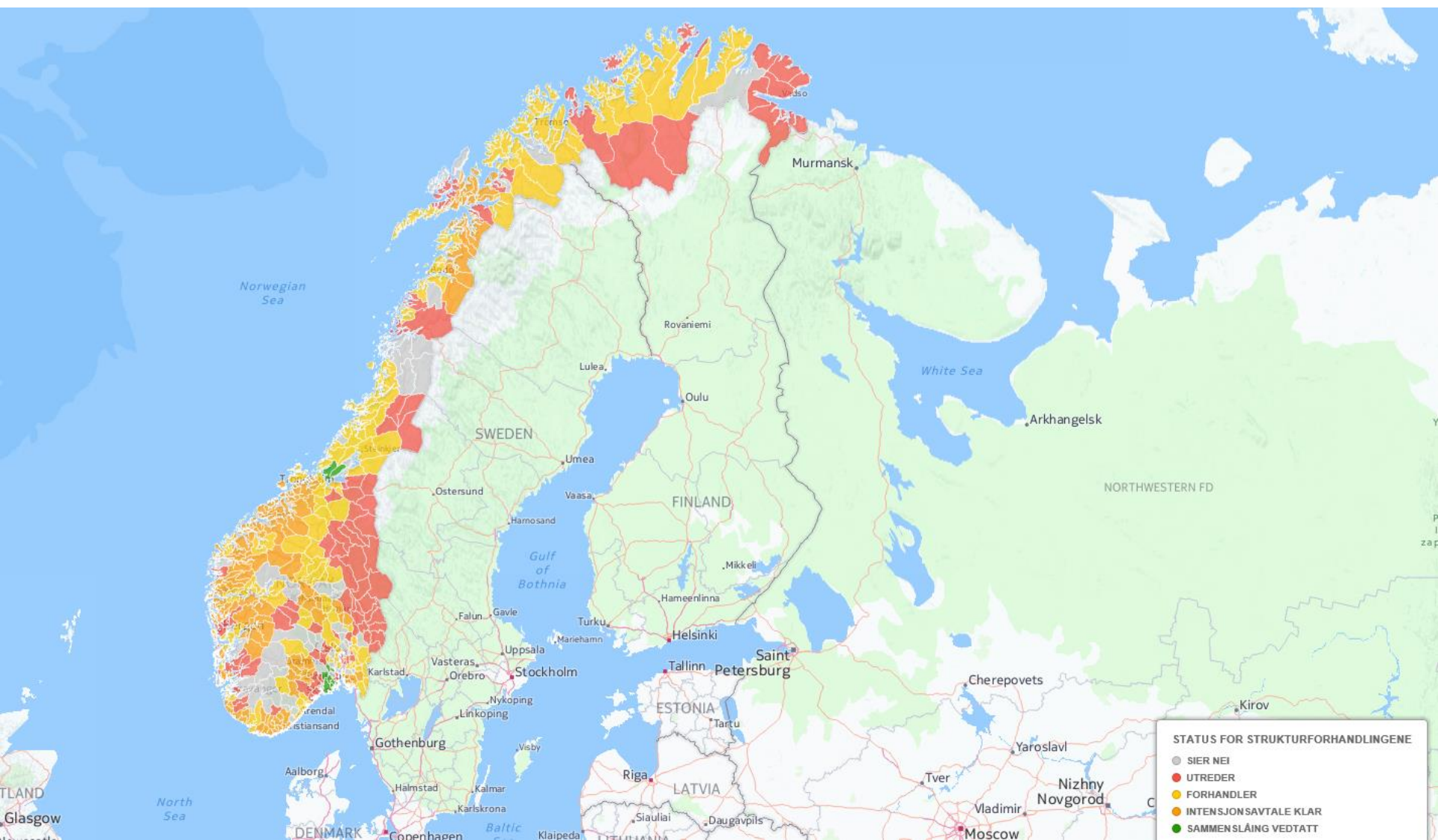
- Fraflytting – og sentraliseringsreform
- Utarming av lokaldemokratiet og lokal selvråderett
- Ingen empiri at kommunale tjenester blir bedre

KOMMUNEREFORMEN - GENERELT

- Bredt politisk flertall på Stortinget for en reform i kommunesektoren
- Intensjon: Etablere større kommuner for å bedre imøtekomme fremtidige oppgaver
- Legitimert av samfunnsendringer spesielt i forbindelse med endringer i digital teknologi / hvordan vi bor og lever / flytter mv.
- Mange reformer i offentlig sektor (NAV, Politi, Helse, Høgere utdanning, mf.)
- Stortinget instruert kommunene om å utrede ett eller flere alternativer til å stå alene
- Majoriteten av kommunene utreder / sonderer / intensjonsavtaler
- Kommunene skal gjøre vedtak innen 1 juli 2016
- Fylkesmannens skal gi en selvstendig anbefaling til Stortinget Oktober 2016
- Spesielt krevende i Nordland, ettersom det kan se ut som svært mange Nordlandskommuner vil lande på konklusjonen om å stå alene

KOMMUNEREFORMEN

KOMMUNEREFORMEN -STATUS

- 11 kommuner søkte om sammenslåing i reformens løp 1, og vil kunne slå seg sammen fra 2018
- 192 er enige om en intensjonsavtale (+ 11)
- 83 forhandler eller har vedtatt å starte forhandlinger (- 8)
- 78 utreder eller sonderer (- 5)
- 64 kommuner har avsluttet prosessen, og vedtatt å fortsette som egen kommune (+ 2)

KOMMUNEREFORMEN

- VIKTIG - Reformen har ikke til hensikt å endre prinsippet at kommunale tjenester skal leveres der du bor
- Primær tjenester (skole, helse, barnehager, vei vann og avløp) vil være der de er i dag (vil avhenge av bosetning og ikke kommunegrenser)

KOMMUNEREFORMEN – MULIGE KONSEKVENSER I DE ULIKE ALTERNATIVER

- Krevende å forutsi presist konsekvenser i endring av kommunegrenser. Demografi – flytte - bo/mønster fremtidens innbyggere – utvikling av moderne arbeidsplasser
- Befolkningsutvikling(demografi) vil være en vesentlig faktor om kommunens evne til å stå trygt alene i fremtiden. Avgjørende faktorer:
 - Positiv befolkningsutvikling
 - Sunn fordeling av befolkningens sammensetting
 - Vekst av tidsriktige arbeidsplasser / boligtilgang / attraktivt bomiljø
- Inntektssystemet Staten – i forhold til tettbygd versus periferi
- Tjenestetilbudene vil ikke avhenge av kommunegrenser / hvor folk flytter og bor, og arbeider
- Hva gjør nabo kommunene? Fortetning rundt oss?

KOMMUNEREFORMEN – MULIG KONSEKVENSER

Forts. konsekvenser:

- Prinsippet er at tjenestene skal være der du bor. Det endres ikke sammenslåing eller ikke.
- Offentlige avgifter må harmoneres – vil kunne få konkret betydning for innbyggerne på Fauske
- Arbeidsplasser – vridning i innholdet i arbeidsplasser. En del kompetanse arbeidsplasser vil kunne bli borte

KOMMUNEREFORMEN – MULIGE KONSEKVENSER I DE ULIKE ALTERNATIVENE

	Fauske / Alene	Bodø/Fau ske	Indre Salten	Stor Salten
Befolkningsutvikling	+		-	
Befolkningsfordeling	+		-	
Lokal innflytelse / lokaldemokrati	+			-
Nye oppgaver / evne til å håndtere oppgaver		+		+
Økonomiske rammebetingelser	-		-	+
Samfunnsutvikling		+	+	+
Kommunale arbeidsplasser	+	-	-	-
Bo / arbeidsplasser attraktivitet		?		?

FAKTA OM FAUSKE I KOMMUNE NORGE

- Fauske 117 største kommunen i Norge
- Store naturressurser innen områder med forventet vekst – blå åker / mineral
- Logistikk knutepunkt i regionen (bane – vei)
- Store potensielle arealer for nyetablering
- Nærhet til vekstområdet i regionen – grunnlag for rekruttering og kompetanse
- Potensiell bo kommune for et Bodø med «vekstsmerter»
- Høgt politisk engasjement og lokal identitet
- God rekrutteringsevne

ALTERNATIVENE I REFORMEN FOR FAUSKE KOMMUNE

I KST 82/14 – ble det enighet om å avklare følgende modeller

- Egen kommune – (0 alternativet) UTREDET
- Bodø / Fauske – IKKE SÆRSKILT UTREDET
- Indre Salten – Intensjonsavtale forslag
- Stor Salten – Utredet BDO
 - Null
 - Salten samlet (9 kommuner)
 - Nordre, Indre, Ytre** (Hvorav Indre – er Fauske, Sørfold, Saltdal)
 - Saltenfjord** (Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Saltdal og Sørfold)
 - Nordre, og Meløy**

FAUSKE KOMMUNE – 2 VIKTIG FORHOLD

A. Økonomi

Endringer i inntektssystemet for å motivere fortetning

Demografi (volum og fordeling)

B: Oppgaver kommunen skal håndtere

Nye oppgaver (tannhelsetjeneste, videregående utdanning mm)

1. Utfordringen i dag

Kommunene har fått bare delvis informasjon om økonomi og oppgaver

2. Kompetanse / kapasitet

Kan være utfordring. Delvis avhengig av oppgaveportefølje

Utfordres først og fremst av den generelle demografi og samfunnsutvikling

EGEN KOMMUNE (0 ALTERNATIVET)

Fauske – opp mot de ti kriterier i reformen

	0-10 år
Tilstrekkelig kapasitet	
Relevant kompetanse	
Effektiv tjenesteproduksjon	
Økonomisk soliditet	(-)
Valgfrihet	(-)
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	
Høy politisk deltagelse	(+)
Lokal politisk styring	
Lokal identitet	(+)

MULIGE UTFORDRINGER I ET LANGT PERSPEKTIV Å STÅ ALENE

Demografi

Fordeling mellom tjenestemottagere og arbeidskraft
Aldersfordeling i befolkningen – barn / arbeidskraft og eldre

Adferd / menneskelige forhold

Mennesker er mer mobil og mindre grad geografisk tilhørighet
Byenes attraktivitet – spesielt i forhold til unge mennesker
«Selvbetjening» / teknologi / har endret og vil endre hvordan vi lever

Annen offentlig forvaltning

Fylkeskommunen? Eller større regioner?
Fordeling av inntektene mellom by og land

EGEN KOMMUNE (0 ALTERNATIVET)

Fauske – langsiktige perspektiv

	10-40 år
Tilstrekkelig kapasitet	Grønn
Relevant kompetanse	Grønn
Effektiv tjenesteproduksjon	Grønn
Økonomisk soliditet	Gul
Valgfrihet	Gul
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Grønn
Høy politisk deltagelse	Grønn
Lokal politisk styring	Gul
Lokal identitet	Grønn

ØKONOMISK RAMMEBETINGELSER

- Fauske sin total økonomi i dag er på ca 700 MNOK.
- Foreløpige endringer i inntektssystemet gir lite utslag for Fauske (hvis vi velger å stå alene)
- Omtrent uendret økonomi også i «Indre Salten» alternativet
- Engangstilskudd for de som velger å slå seg sammen
 - Indre Salten -55 MNOK
 - Bodø / Fauske – 30 MNOK
 - Stor Salten – 60 MNOK
 - Egen kommune – 0
- Reformstøtte – omstillingsstøtte 20 MNOK
- Større forutsigbarhet for de sammenslåtte kommuner
- Større deler av kraftinntektene kan bli igjen i en sammenslått kommunene

INDRE SALTEN

- Geografisk svært stor. Blant de største i landet.
- 20.000 innbyggere – større stemme
- Store naturgitte ressurser (kraft, blå åker, mineral, skogbruk)
- Store kraftressurser – potensial for å beholde flere av dem
- Industrikommune
- Bred enighet om fremtidig kommunesenter
- 1800 ansatte, 1.5 Milliarder.
- 19 skoler / 28 barnehager
- Rådhus tjenester - potensial for samling av kompetanse
- Fauske / Saltdal / Sørfold naturlig BAS region
- Kan utvides ved bygging av ny vei gjennom Sørfold (Hamarøy)
- Alle kommunene utfordret av mangel på innbygger vekst
- Alle kommunene utfordret på befolknings sammensetning

INDRE SALTEN - BDO

Naturlig BAS region (Sørfold Saltdal Fauske)

BDO utredningen – sier følgende om Indre Salten

Gode og likeverdige tjenester (OK)

Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling (OK)

Styrket lokaldemokrati (OK) – har fokus på at distanse reduserer nærhet, og habilitetsproblematikk

Bærekraftig og økonomisk robust (OK -)

Konkluderes å være bedre enn at kommunene står alene

Konkluderes likevel å være en svakere løsning enn stor Salten (manglende vekst befolkning, og alderssammensetning)

STOR SALTEN – BDO UTREDNINGEN

- Geografisk svært stor regionkommune / 9 / 12 kommuner
- 80000 innbyggere – representere 1/3 av innbyggerne i Nordland
- Vil representere en veldig vesentlig stemme i Nordlandssamfunnet
- Grunnet Bodøs vekst – vil alle bo i en vekst kommune
- Bodø vil representere den vesentlige vekten i Stor Salten.
- Kommunedelsutvalg anbefalt
- En reel by og land kommune sammen
- Sterke og store fagmiljøer
- Redusert bruk av interkommunale samarbeid
- Stordriftsfordeler / rasjonelt

BODØ OG FAUSKE

- Ikke utredet særskilt. Samtaler. Derfor lite fakta om dedt alternativet
- KST bestemt at det skal være et eget alternativ til tross for at det ikke er utredet
- Folkerike delen av Salten ca 60.000 innbygger, 75 % av alle innbyggere i Salten
- Bodø vil bli kommunesentret
- Fauske vil bli en bydel. Størrelse med Mørkved
- Fauske vil da bli en del av en kommune i vekst i antall innbyggere.
- Bodø vil sannsynligvis vokse østover
- Vanskelig å se en ny kommune bare mellom Fauske og Bodø
- Rimelig å anta at en Bodø / Fauske modell vil tvinge mange av de mindre kommunene å tenke å bli en del av det (Sørfold, Saltdal, Gildeskål, Steigen) Kanskje har vi Stor Salten modellen.